

álláspontot kell elfoglalnia és hogy a birodalom nem engedhet követeléseiből.

A jóvátételi bizottság, mint ismeretes, elvben hajlandónak mutatkozott arra, hogy Németország fizetőképességének megvizsgálására bizottságot küldjenek ki. Ennek a bizottságnak a tagjait a jóvátételi bizottság maga nevezné ki, kivéve az amerikai delegátust. Minden valószínűség szerint ez Pierpont Morgan lenne, aki máris Párisban tartózkodik. A bizottság francia tagja Avenol, vagy Tanneri lenne, az angol pedig Mac Sinney, az angol kincstár volt államtitkára. Hir szerint Németország angol és amerikai pénzcsoportoktól nagy kölcsönajánlatokat kapott.

Hughes, az Egyesült Államok külügyi államtitkára ma Coolidge elnökkel tanácskozott és ezen a tanácskozáson, hír szerint, Coolidge azt a nézetet vallotta, hogy Poincaré magatartása nem fogja a program végrehajtását gátolni. Körülbelül ugyanez Anglia felfogása is, mert a tegnapi angol minisztertanács úgy döntött, hogy az angol kormány elfogadja a szakértői bizottságra vonatkozó francia feltételeket, noha az illetékes körök úgy tudják, hogy a jóvátételi kérdésnek korlátok közé szorított megbeszélése, amely kűszöbön áll, nem lesz olyan gyümölcsöző, mint azok a tágabb körű értekezletek, amelyek elfogadását Nagybritannia Franciaországtól remélte. Általánosságban mégis az a nézet, hogy a szakértői értekeztet is jobb, mint a semmi. Remélik, hogy Amerika körülbelül egyetért Nagybritanniaval abban az óhajban, hogy elégedjenek meg azzal, ami a jelen körülmények között a legjobb módot nyújtja a helyreállítási kérdés megoldásának engedélyezésére.

Franciaország és Belgium hivatalos álláspontja ma sem változott, legfeljebb annyiban, hogy ma a párisi sajtó hírt adott arról, hogy a ruhrvidéki passzív rezisztencia miatt fogságba vetett németeket szabadon fogják bocsátani. Viszont a francia kormány kívánságára a nagykövetek értekezlete éppen ma határozta el, hogy jegyzékben fordul Németországhoz és abban követeli a szövetségi katonai ellenőrzés helyreállítását. Jellemző a mai szomorú németországi helyzetre, hogy ennek a bizottságnak a legalacsonyabb sarzsiban lévő hadnagya is több fizetést fog kapni, mint egy német miniszter.

Némi reménysugárt jelent a szomorú híreknek ebben a hosszú sorában, hogy Brüsszelben a belga szocialista párt főtanácsa tegnap a következő határozati javaslatot fogadta el:

A belga munkáspárt főtanácsa azonnal vizsgálatot kíván a belga katonaságnak a Rajna-vidéken a szeparatista mozgalomban tanúsított magatartása ügyében és tiltakozik a belga hadvezetőségek a német belső ügyekbe való minden beavatkozása ellen.

A belga szocialistákhoz teljesen hasonló álláspontot foglal el különben az angol kormány is, amely párisi és brüsszeli nagykövetét megbízta, hogy értesítsék a francia és belga kormányt, hogy az angol kormány az ideiglenes rajnai kormánybiztosságot nem ismeri el és ennél fogva az angol zónában a szeparatista felkeléssel szembe fog szállani.

Követség Hóbajárt basánál. *)

Irta: Móra Ferenc.

II.

Maga is kegyetlen jó ember volt ez a Hóbajárt basa. Semmi kevélység nem lakozott benne, ami abból is megteszik, hogy olyan helyre is elment látogatába, ahová senki se hívta. Ott aztán egy ültő helyében megevett egy sült bányát, megivott rá egy vödör bort s mikor ettől jókedve kerekedett, leereszkedőn szóba állt a szegény házigazdával is:

— Hej, te kutyaházi magyar ember, de szeretnék egy kis hegedűszót hallani.

Erre aztán e dugrott két fülig száz szerezcsen, lekapta tiz körméről a gazdát s vonószakadtig hegedült rajta mogyorófa-vonóval hol frisset, hol sebeset, ahogy a Hóbajárt basa parancsolta.

Mivel pedig ilyen rettenetes kedves vendég volt a basa, nem lehet rajta csodálkozni, hogy a forró hideg rázta a tápéiakat, mikor a szegedi várbeli kengyelfutó érkezett hozzájuk az örömhírral:

— Holnap ilyenkorra mind az egész Tápé féllábon álljon, mert a basa ökegyelmessége szerencsétlen benneteket a látogatásával. Saját kegyelmes szemével akarja látni, milyen volt a termés ebben az esztendőben.

— Tulságos mögtisztoltetés ez nekünk, — nyögött a tápéi bíró, — nem jobb volna, ha inkább a helyibe vinnénk a vacsorát a kegyelmes basának? Attól félők, lemarad a csizma a

*) Felolvasás a Dugonics-Társaságban.

Megindul Szegeden az építkezés.

(A Szeged tudósítójától.) Jelenlété már a Szeged, hogy a kormány lakásépítési akciójával kapcsolatban Szegeden a kereskedő- és iparos körökben néhány nappal ezeőti tárgyalások indultak meg, amelyeknek az volt a céljuk, hogy miképpen lehetne Szegedet ebbe az akcióba minél előnyösebben és minél gyorsabban bekapcsolni. A tárgyalások eredményeképpen ma délelőtt megbeszélést tartottak a Kereskedelmi és Iparkamarában ebben az ügyben és ezen a népes értekezleten képviseltette magát a város hatóságán kívül az államépítészeti hivatal, a kamara, az ipartestület, a Kereskedők Szövetsége és még számosan jelentek meg egyes vállalatok képviselőiben.

Az értekezletet Körmendy Mályás nyitotta meg, majd dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár részletesen ismertette a hivatalos lapban már megjelent lakásépítési törvényt és annak végrehajtási utasítását. A törvény kimondja, hogy a vidéken azok, akik új lakásokat építenek, tehát azáltal régi lakások szabadulnak fel, ugyanazokat a kedvezményeket kapják, mint a fővárosban. A kedvezményeket megkapják azok is, akik új üzlethelyiséget építenek. A lakások, illetőleg az üzlethelyiségek építetői, ha kellő biztosítékaik vannak, a Pénzügyi Központtól, 60 százalékos építkezési hitelt kaphatnak, évi 18 százalékos kamattal. Az új lakások után 30 évig nem kell adót fizetni, valamint nem kell fizetni a kincstári haszonrészeselet sem. A törvény kimondja azt is, hogy az építkezők közön részvénytársaságokba is tömörülhetnek és így közösen indíthatják meg az építkezési akciót.

Ez ismertetés után dr. Tonelli Sándor megállapítja, hogy lehetnek olyan nagyobb vállalatok, amelyek tisztviselőiknek és munkásaiknak akarnak önállóan lakásokat építeni — és lehetnek olyan vállalatok is, amelyek részvénytársaságba tömörülnek, így megszereznek egy telket és munkásaiknak egyenkint 1—2 lakást építtetnek. Ezután felhívja mindazokat, akik építtetni akarnak, jelentsék be ezt a szándékukat.

Balogh Károly tanácsnok az első felszólaló. Kijelenti, hogy a város hatósága a múltban nem egyszer adott különböző társaságoknak, rokkantoknak, vasutasoknak telket és így most sem fog elzárkózni ez elől, ha ilyen kérelemmel jönnek kereskedők, vagy iparosok. Megállapítja ezután, hogy amíg a város belterülete nincsen beépítve, addig kár a város határain kívül építkezést kezdeni. A külterületeken nincs vízvezeték, világítás stb.

A város hatóságának a belterületen mintegy 40 telek áll rendelkezésre és ezek fölött korlátlanul rendelkezhetik a középítési tanács. Ezek a telkek most haszonbérbe vannak kiadva. A

telkek legnagyobb része a Csillag-tér, a szeszyár és Dorozsma felé vannak.

Ezután szóba kerül az egyetem fölépítésének kérdése is. Balogh Károly kijelenti, hogy az egyetemet csak oda lehet építeni, ahol közművek is vannak. Ezek szerint Ujszegedre lehetetlen építeni az egyetemet, különben is a parkot nem szabad beépíteni. Nincs más hely csak a Tiszának a jobb partja. Kijelenti ezután, hogy a várost csak úgy lehet fejleszteni, ha lehetőleg minden nagy építkezést ezen az oldalon kezdenek meg.

Bejelenti, hogy a fentebb említett telkeken kívül van egy 600 négyszögöles telek a Földvári-utcában is és a Kiskaszinó körül is lehetne építkezni. A Kossuth Lajos-sugáruton két telek is van, aztán ott van a Babarczy-telek, a szegényház és a Rákóczi-tér, mivel a kormány leirata szerint ott nem lehet hivatalpalotát építeni.

— Ajándékozni nem tud a város, — folytatta Balogh Károly. Kijelentem azonban, hogy a város a legmesszebbmenő támogatást fogja nyújtani.

Felszólalt ezután Villányi főtanácsos, az államépítészeti hivatal nevében és Szegő Árpád.

Bach Jenő a szabadrendelkezési jogot teszi szóvá. Semmiféle korlátozást nem ír elő a törvény, csak kiköti, hogy 50 százalékban olyanoknak kell kiadni az új lakásokat, akiknek nincsen lakásuk. Különben az építető szabadon választhatja meg a személyeket.

Vértes Miksa kijelenti, hogy a kereskedők között a legrövidebb időn belül meg fog indulni az építkezés, de éppen így az iparosoknak is hozzá kell látniuk végre az építkezéshez. Támogatás van, az akció megindulhat, csak össze kell szedni a vállalkozókat.

Pálffy József szerint az egyes vállalkozókat szeparálni kellene az e célra alakult részvénytársaságoktól.

Körmendy Mályás kimondja, hogy előkészítő bizottságot küld ki az értekezlet, amelynek tagjai a kamara elnöke és titkára, az ipartestület elnöke és titkára, valamint a Kereskedők Szövetségének elnöke és ügyvezető elnöke. Ez a bizottság a legrövidebb időn belül összegyűjti az építkezni akarók neveit és ezután a kormány támogatása mellett, semmi akadály nem lesz az építkezési akció megindulásának.

Tisza-emlékünnap. A Tisza István emlékbizottság ma este Tisza István halálának évfordulója alkalmából emlékünnapot rendezett. Az ünnepélyt Berzeviczy Albert nyitotta meg, utána Kozma Andor olvasta fel Bárd Miklós „Tisza István” című költeményét. Végül Ravasz László ref. püspök mondott beszédet Tisza István történelmi szerepéről.

lábáról ebben a feneketlen sárban, mire Tápéra kiér.

— Feneketlen sárban? — csudálkozott el a kengyelfutó. — Színét se láttam én a sárnak egész uton.

Okos ember volt a tápéi bíró, tudta, hogy kis bölcseséggel kormányozzák a világot, a markába nyomott egy ezüst garast a kengyelfutónak.

— Visszafelé jobban kinyisd a szömödét, hogy mögláthasd a nagy sárat.

— Mit ér az, ha csak az egyik szememmel látok? — nyújtotta a kengyelfutó a másik tenyerét is. (Látszik, hogy a kengyelfutók voltak a mai diplomataók ősei.)

Azt is kibélelte egy széles garassal a tápéi bíró s ettől egyszerre nekinyájasodott a Hóbajárt basa követe.

— No, — azt mondja, — lá'om, hogy jó helyen tartjátok az eszeteket. Hát majd megnyugtatom a kegyelmes basát, hogy helyébe hozzátok a drága jó vacsorát, hanem azt megmondom, hogy aztán színe-java legyen ám az idei termésnek!

Alig porzott el a kengyelfutó Szeged felé, a tápéi tanács már kint őgyelgett a földeken. Összetette az esztét öregbíró, ki bíró, falu borbély, falu kovácsa: mivel kedveskedjenek annak a nagybélű pogánynak?

— Edős a szőlőnk, mint a méz, azzal lögyünk udvarlására, — vélte az öregbíró.

— De apró a szőme, — vetette ellen a kisbíró.

— Annál nagyobbra nőtt a lőszömtű szilva, — találgatta a borbély.

Ezt meg már a kovács nem állhatta szó nélkül:

— Még azt gondolná az a lőszömtű török, hogy ütöt akarják vele csufolni. — Vigyünk neki inkább ebből a lánybogyú almából.

— Ráéhözik az ebhítt a lányainkra, — aggodalmaskodott a kisbíró. — Hanem mondok én annál jobbat. Semmi se nőtt az idén akkorára a határban, mint a tök. Azt vigyünk a Hóbajárt basának egy zsákkal.

Csakugyan ott sárgállottak a kukoricatárlón a nagy gömbölyű disznóökök, igen formázván a basa tar fejét.

— No ezt jól kieszőlted, kisbíró, — mondja az öregbíró, — de hát hun szőttek akkora zsákok, akibe ebből beleszoríthatnánk vagy hármat?

Jó szerencse, hogy odavetődött az öreg kukoricacsősz is, világlátott ember, fiatal korában Makón volt a vármegye rabja, ott tanult meg urakkal bánni. Bele is adta mindjárt az esztét a tanácskozásba.

— Nem úgy lössz az, embörök. Sült tököket vigyetek a Hóbajárt basának, majd möglássátok, annak úgy mögörrül, hogy aranyba foglal bennetöket.

Ez okos beszéd volt, rá is helyeslett egyszerre az egész tanács, úgy, hogy az öregbíró elfogta az irigység.

— Ejnye, bátya, — mondja, csufolódva, — kend úgyis ősméri a nagy urak gusztusát, nem